

XIN ĐƯỢC CHẾT MÀ ĐỂ GÌ ĐƯỢC CHẾT

NÓI HAY ĐỪNG

NAM CÁT

Trong tài khóa 89-90, ngân quỹ của tiểu ban Cali đã cắt giảm đi nhiều tiền trợ cấp cho những bệnh viện tư, nhất là mục cấp cứu. Vì lẽ đó, nhiều bệnh viện đã không nhận bệnh nhân cấp cứu nữa, vì một số đã không có mua bảo hiểm. Vì bảo hiểm quá đắt? Vì dân Cali không chịu mua? Hiện giờ thì đến trên 20% dân Cali chẳng có một bảo hiểm nào cả.

Nhưng sở dĩ Tiểu Ban đã cắt giảm ngân sách cũng vì một tình trạng không kém thương tâm khác là ngân khoản phải chi cho người già đã gia tăng đến một mức quá cao, làm thâm thủng những mục chi tiêu khác. Tiểu Ban đã cho hay rằng tình trạng y tế mỗi ngày một tiến, việc săn sóc bệnh nhân ở những bệnh viện hay ở những nhà dưỡng lão có thể gọi là đang hoàng nhất cả nước, và cả thế giới nữa, cho nên người già, nếu không bị một trọng bệnh nào, như là ung thư, tim, chẳng hạn, thì có thể rất khó mà chết được.

Tình trạng tiến bộ trong y khoa đã gây ra một tình trạng rất thương tâm là có người bệnh muốn chết mà không ai cho chết cả. Tình trạng này cả 50 tiểu ban, Hoa Kỳ đều đang rất bận tâm bận trí, tiểu ban nào cũng muốn đề ra một đạo luật, hợp với lòng dân, hợp với luân lý, và hợp với sở nguyện của người xin được chết, mà hiện nay không làm sao chết được.

Tôi xin kể ra một số trường hợp:

1. Cô I.R. ở Riverside, tứ chi bất toại, chỉ nhúc nhích được cái đầu thôi, ăn, uống, tiểu, đại gì cũng phải có người giúp mới được. Nhiều lần cô tuyệt thực, tỏ ý xin chết, nhưng bệnh viện không dám để cô chết, và cô xin tòa, tòa cũng xử là không có ai có quyền hủy thể xác của cô đi. Và cho đến nay cô I.R. vẫn còn sống, trong đau khổ và tuyệt vọng.

2. Một Cụ Bà ở Lawndale, mẹ của bạn tôi, bị đau gan. Khi bác sĩ mổ ra thì thấy vô phương cứu chữa, đành may lại và cho gia đình bệnh nhân hay là Cụ có thể sống từ một tuần đến vài tháng. Nhưng muốn sống như vậy, bệnh viện phải chích hai ống bơm máu vào tay, một ống bơm nước và đồ ăn vào cổ, chup ống hơi vào mũi, một ống ở cửa tiểu, một ống ở cửa đại, và sau cùng là một ống ở chỗ mổ, để rút chất dơ ra ngoài. Bệnh nhân không thể nhúc nhích được, vì nhứt nhối và khó chịu vô cùng, cho nên bác sĩ vẫn phải cho thuốc mê để ngủ. Thấy tội nghiệp như vậy, ai cũng khuyên con cái nên để cho Cụ đi (with dignity) vì kéo thêm mấy ngày sống nữa, cũng không làm chi, mà Cụ thì quá đau đớn. Nhưng cả gia đình bệnh nhân, và cả bệnh viện cũng không ai dám nhắc nhở tới chuyện "cúp" mẹ mấy cái ống này đi cả. Cụ sống thêm trên 60 ngày với những đau đớn vô cùng và Tiểu Ban đã phải chi ra cho bệnh viện trên \$100,000.

3. Một người quen với tôi khác, bị bứu ở sọ. Khi mổ ra thì thấy bứu có ung thư. Bác sĩ bảo rằng con bệnh sẽ không còn cách gì cứu sống được. Hai ngày sau, bệnh nhân bị mê man (coma) và nằm vậy đến ba tháng sau mới chết, cũng với sáu, bảy ống chích vào người. Tốn phí cho Tiểu Ban cũng trên \$100,000.

Quý bạn cũng nhớ chuyện cô Karen Quinlan ở Tiểu ban New Jersey, đã sống trong tình trạng mê man (comatose) trong hơn 10 năm và đã chết năm 1985, và sống cũng nhờ một số ống chích vào người như nói trên.

Trước những tình trạng như trên, nhiều người đã công kích chính phủ là đã không xử sự nhân đạo với những bệnh nhân không phương cứu sống

XIN ĐƯỢC CHẾT...

(Tiếp theo trang 19)

(terminally ill) được nữa. Những người này, họ đã lập chúc thư, nhưng vì lời lẽ chúc thư thường không làm sao diễn tả nổi lời thỉnh cầu của đương sự, cho nên mặc dầu có chúc thư, bác sĩ, vì sợ gia đình bệnh nhân thưa, vẫn không dám cho bệnh nhân chết. Chúc thư thường dùng những chữ sau đây: terminally ill, no reasonable expectation for recovery, heroic measures, life prolonging procedures, life sustaining efforts, v.v... đều là những chữ có thể hiểu ngang cũng được, mà đọc cũng được. Nhưng khi bệnh nhân trong tình trạng không nói, không viết được, thì làm sao diễn tả ý muốn của họ đây? Và khi đó thì con cái (xứ Mỹ ưa đi thừa) chỉ chờ bệnh viện sơ hở là chúng đi thừa ngay, kiếm chút cháo chơi. Và vì thế bệnh viện đâu có chịu thua bọn “vô loại” này.

Một số bác sĩ, phần uất phần nào, và đau đớn vì thấy bệnh nhân muốn chết mà bọn làm luật ở Tiểu Ban không chịu giúp đỡ cho họ chết trong danh dự, đã đưa ra nhiều ý kiến giúp cho những người già đạt được ý nguyện là “được chết”, khi họ còn minh lẫn viết chúc thư. Những bác sĩ này khuyến cáo làm hai phần:

A. Phần chữa trị bởi bệnh viện. Phải nên chấp dứt vào những trường hợp nào?

B. Khi làm chúc thư, cần có:

— Sự đồng ý và hiểu biết tường tận thâm ý của người viết chúc thư bởi bác sĩ đang chữa trị bệnh nhân;

— Chỉ định một thân nhân để áp dụng những điều của chúc thư, nếu rủi ro bệnh nhân chưa chết mà không làm sao tỏ ý được;

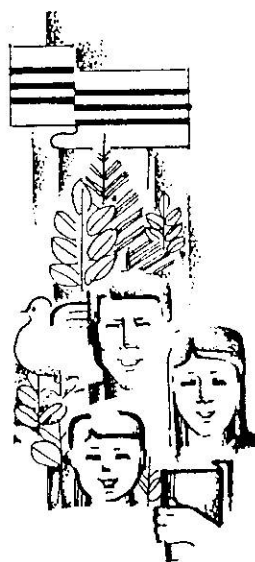
— Ký chúc thư trước nhiều người chứng, thị thực chữ ký, và gửi cho nhiều người cất giữ (bệnh viện, luật sư, bác sĩ, con cái...)

— Mỗi năm hay mỗi hai năm, lại lấy chúc thư ra ký lại, với những người chứng nói trên.

Ngoài ra tại Hoa Kỳ có nhiều hội đoàn, sẵn sàng giúp cho ai muốn viết chúc thư như trên. Ái hữu nào cần, xin liên lạc với Nam Cát.

Bây giờ hãy đi sâu vào thực chất của vấn đề.

Theo thống kê thì hiện giờ, người Mỹ đã sống trung bình trên 75 tuổi. Số người già trên 65 tuổi chiếm đến trên 27% của tổng số dân. Nếu tất cả người già đều xin về hưu vào 65 tuổi thì gánh nặng ngân sách dành cho việc nuôi dưỡng người già sẽ chiếm 30% ngân sách của Chính phủ Liên Bang, chưa tính đến ngân sách Tiểu Ban. Hiện giờ luật pháp của Hoa Kỳ đang cho tất cả những ai đến 65 tuổi hoặc được hưởng vừa tiền mặt, vừa những giúp đỡ xã hội, như bệnh viện v.v... Tình trạng này bất công, vì một số người già (trên 50% tổng số) có tiền hưu trên \$30,000/năm, có thể tự túc được, không cần trợ giúp của chính phủ, và hiện nay

chính phủ đang nghiên cứu biện pháp buộc số người giàu này phải đóng góp, nếu muốn xữ dụng những tiện nghi đang dành cho người nghèo. Những nhà lập pháp hy vọng rằng sự san bằng này sẽ giúp hạ gánh nặng ngân sách từ 27% hiện nay xuống còn 20% mà thôi, trong 10 năm tới. Tuy nhiên bọn lập pháp này đều giàu cả, và muốn tiến tới tình trạng này, cũng khó khăn chứ không dễ làm đâu.

Nói đến việc để cho những người quá già, đau quá nặng, được chết trong danh dự, thì một số người đã viện ra nhiều lý để mà ngăn cản.

— Một số thì bảo rằng, nếu đã cho chết, thì tất nhiên sẽ có người lạm dụng, mà trước hết là những bác sĩ, y tá v.v...

— Một số khác thì dựa vào tôn giáo, bảo rằng Thượng Đế sinh ra người, chỉ có Thượng Đế mới có quyền đem người trở về với Thượng Đế.

MỘT CHUYẾN ĐI...

(Tiếp theo trang 60)

Tôi liền đến cơ quan công an trình bày sự việc và nộp hồ chiếu (còn giữ lại của tôi) xin cấp chiếu khán.

Phòng xuất ngoại đường Nguyễn Trãi lại gọi tôi đến, đặt hai câu hỏi:

— Tại sao hồi năm 1983 lúc trở về VN, không có đứa cháu đi kèm?

— Tại sao khi tới sân bay Tân Sơn Nhất, không nộp trả hồ chiếu cho cơ quan công an?

Về điểm thứ hai tôi trả lời ngay: anh công an đóng dấu “tới” trên hồ chiếu rồi đưa lại cho tôi, tôi đâu có biết là phải trả lại đâu! Kể đó tôi đưa ra giấy của Sở Ngoại Vụ cho phép tôi giữ lại cái hồ chiếu.

Về chuyện đứa cháu, tôi lại đưa ra tờ y chứng có chữ ký của 3 ông bác sỹ của một bệnh viện nhà nước ở Paris, và thêm rằng gia đình của cháu gồm cha mẹ cùng hai em nhỏ đã đi Pháp hồi tháng mười 83, đi chính thức.

Giữa tháng bảy 1985, tôi được chiếu khán trên hồ chiếu.

Và vợ chồng tôi đặt chân xuống phi trường Roissy Charles de Gaule sáng ngày 13-5-1988

Ngày hôm sau, bên Việt Nam đổi tiền lần thứ ba.

PHẠM MINH CẢNH

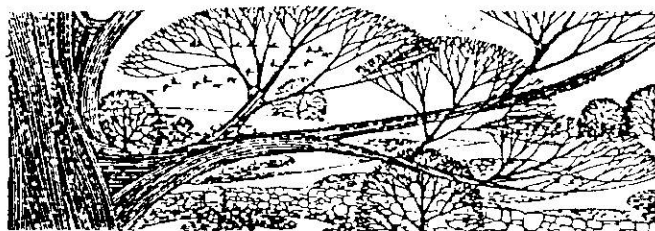
13-5-89

LTAHCC 66

XIN ĐƯỢC CHẾT...

(Tiếp theo trang 20)

— Số người muốn chết là thiểu số, cần gì phải quan tâm

— Một số khác nữa thì bảo rằng, nếu vì sợ tốn nhiều tiền của để nuôi sống những con bệnh này, thì thật là vô nhân đạo, cứ để họ sống, đâu có sao?

Theo tôi thì đã đến lúc chúng ta cần phải có thái độ của một người dân có học, của một nước văn minh, phải xử sự làm sao cho những người già được sống trong vinh dự, được chết trong vinh dự, cho xã hội người trẻ đang đóng góp thuế má, chấp nhận và thương yêu người già, cho phần ngân quỹ dành cho người già không còn là gánh nặng mà giới trẻ không gánh nổi, cho lương tâm của người sống vui vẻ, và cho linh hồn người quá vãng sẽ siêu thăng không giận hờn, chấp trách.

Tôi nghĩ rằng đã đến lúc tờ “di chúc” phải được cả thế giới chấp nhận, bằng một tờ “standard” mà ai cũng sẽ phải hiểu như nhau cả.

Nhà báo Joseph Carey viết rằng: “a carefully crafted document is no guarantee that you will end your life in peace, but it should help fend off tubes and lawyers” (US News số 07-24-89)

Tôi xin kết thúc bài này bằng một câu chuyện sau đây:

Tôi có quen một bà cụ, năm nay đã 90. Cụ còn chống gậy đi tới đi lui chung quanh nhà. Nhưng mỗi ngày, con cháu đã đi làm từ sáng sớm đến chiều tối mới về, Cụ lẩn thẩn ở nhà một mình. Mỗi lần tôi tới thăm, Cụ thở thê: “Này ông H. ơi, tôi nhớ hồi xưa, ba má tôi già, mà sống thoải mái, sung sướng quá, nay sao tôi thấy tôi sợ quá, tôi sợ sống quá, chỉ muốn gấp tất cả bày con cháu, rồi là đi luôn cho nó khỏe cái xác.

Quý AH nghĩ sao? Muốn chết chưa chắc đã được chết đâu?

NAM CÁT

Cali tháng 8-1989